

Adapt IKON
Innovativ Kompetensutveckling och Nätverk

Ett samverkans projekt mellan

Hushållningssällskapen och
Kooperativa Utvecklingscentrum i
Västra Götaland
September 1997 – September 2000

Innovativ Kompetensutveckling och Nätverk IKON

Bakgrund

Att stödja utveckling av nyföretagande, såväl enskilda företag som kooperativ företag, samt utveckling av samverkan mellan företag är en viktig uppgift för både Hushållningssällskapen och Kooperativa Utvecklingscentrum.

Rådgivare och landsbygdsutvecklare har i sitt dagliga arbete kunnat konstatera att många småföretag, ofta på landsbygden skall kunna utvecklas och växa genom att skapa kompetensutveckling, nätverk och samarbetspartners.

Genom gemenskapsinitiativet Adapt skapades möjlighet att få stöd för företagsutveckling och utveckla nya produkter som företagen kan nyttiggöra i sin verksamhet.

Mål och metoder

Målen och metoderna för Innovativ Kompetensutveckling och Nätverk är att genom studiebesök, seminarier, nätverksmöten utveckla nätverk.

Målet skall åstadkommas genom en kompetensutveckling baserad på ett samarbete i nätverk av olika utseende. De möten som arrangeras ska också bidra till att mer fasta företagskonstellationer bildas, då även olika slag av kooperativa företag.

De mätbara målen i projektet är att skapa 8 nya nätverk och reorganisera 8 gamla nätverk att över 1.000 personer skall deltagit i olika aktiviteter i projektet.

Ett nätverk mellan de europeiska samarbetspartnerna och projektet skall också tillskapas.

Målgruppen

De företag som projektet främst vänder sig till är mikroföretag på landsbygden.

Under projektets arbete har fokusering av målgrupperna skett inom

- * Turistföretag
- * Småskalig livsmedelsförädling
- * Träföretag
- * Serviceföretag på landsbygden

Gemenskapsinitiativet Adapt

Adapt är ett gemenskapsinitiativ som finansieras via den europeiska socialfonden. Projekten har till uppgift att utveckla nya produkter, med produkt menas i detta sammanhang även tjänster eller innovationer som kan nyttiggöras av företag eller arbetsgivare.

Adapt projekt görs genom transnationellt samarbete, vilket innebär att partners från minst tre länder samverkar

Transnationellt samarbete i Adapt IKON

Projektet Adapt IKON har haft partners i Frankrike och Spanien, inledningsvis var även en partner i östra Tyskland ingående i projektet men denna partner har lämnat partnerskapet.

Cellule de Coordination Ecomunique du Tarn-Nord är det gemensamma namnet på sex organisationer som ingår i den Franska partners projektorganisation.

Det franska projektet har haft till uppgift att visa lösningar anpassade till behov och erfarenheter, genom att ta del av de lokala företagens synpunkter, stöd och utveckling ytterligare, erbjuda skräddarsydd uppföljning.

Nätverk av lokala företag, med uppgift att bryta isolering och överväga tekniska nyheter
Affärskontakter mellan företag och lokala beslutsfattare

I Spanien har partnerskapet bestått av Integral – Sociedad Para el Desarrollo Rural, vilket är ett partnerskap mellan tre lokala kommuner och regionen Murcia.

Projektet har till uppgift att utveckla lösningar för företagande i regionen genom erfarenhetsutbyte och nätverk. Projektet har också visat hur samverka mellan olika EU program kan användas i utveckling av företagande och samverkan i ett område.

Projektet har genomfört fem transnationella möten enligt nedan

Maj 1998 i Sverige med temat Social ekonomi, vid seminariet beskrevs den lokala mobilisering som utvecklats i Sverige under 1980-talet med lokala utvecklingsgrupper och utvecklingen av småföretagande, behovet av nätverk för utveckling av företagen, samt den nationella rörelsen av 3.500 lokala utvecklingsgrupper som arbetar idellt för sin bygds utveckling. Studiebesök gjordes bland utvecklingsgrupper och småföretag i Dalsland.

November 1998 i Spanien med temat Turism, vid seminariet och i studiebesök beskrevs de satsningar som gjorts i regionen på landsbygdsturism vid sidan av de "stora" turistområdena vid kusten. Många goda exempel på anläggningar och samarbete beskrevs. Ett fortsatt samarbete har utvecklats mellan bl a Norra Bohuslän och Murcia regionen omkring inlandsturism.

Maj 1999 i Frankrike med temat Livsmedelsförädling och småskaligt företagande.

I Seminarier och studiebesök beskrevs bl a satsningen på regional identitet och regionala varumärken med en samsyn mellan företagare och myndigheter.

September 1999 i Sverige med temat utbildning som utvecklingsfaktor, Seminarier och Studiebesök beskrev de satsningar som görs för att öka kompetens och i samverkan med rådgivning skall ge företagare på landsbygden utvecklingskraft. Seminarier hölls i Falköping med beskrivning av distansutbildning och turistutbildning för entreprenörer.

I Bengtsfors med beskrivning av aktuella projekt samt studiebesök på byalaget Gustavsfors distansutbildning.

En särskild del av utbytet var den småföretagarmässa som hölls i Håverud där några av de franska företagen medverkade och presenterade produkter och turistmål.

Juni 2000 i Frankrike, utvärdering och sammanfattning, parterna kommer att presentera ett framtida samarbete mellan företag och organisationer. Erfarenheterna är bl a att de olika arbetsätt som finns i de olika organisationerna kan utvecklas och kunskap kan överföras mellan varandra.

Transnationellt samarbete inom Adapt

Ett av målen med Adapt IKON var att skapa minst ett transnationellt nätverk med ingående företag.

Under de möten som arrangerats har både projektanordnarna och företag knutna till dessa deltagit i utbytet. Flera konkreta resultat har därvid skett.

- Samverkan mellan gårdsmejerier Sverige – Frankrike, som ett resultat av det första seminariet (maj 98), utvecklades ett intressant samarbete mellan franska gårdsmejerier och det nystartade nätverket för gårdsmejerier. En studieresa med praktik ordnades i mars 1999. Fortsatta kontakter har skett och ett återbesök skedde i Sverige i oktober 1999. Kontakter mellan producenter fortsätter.
- Samarbete om ungdomsutbyte, ett utbyte mellan ungdomar från Tarn regionen och Leader området N Bohuslän, detta har bl a inneburit att ungdomar från de både områdena besökt varandra och haft studieresor tillsammans.
- Turistsamverkan mellan Murcia regionen Spanien och Norra Bohuslän, inlandsturism i Sverige och Spanien har många likheter, erfarenheter och utbyte har skett dels vid det transnationella mötet i Spanien (nov 98) då turistföretag från N Bohuslän deltog, dels vid en studieresa från Spanien (juni 99). Planer finns att etablera ett framtida samarbete inom Ledader programmet.
- Utöver detta har enskilda kontakter skapats mellan producenter som inneburit att erfarenheter och utbyte av produkter skett

Beskrivning av nätverk inom Adapt IKON

Följande nätverk har utvecklats

1. Trä som material
2. Småsågarna i Sjuhärad
3. Lövträprojekt
4. Turism i paket
5. Fler fiskeentreprenörer
6. Jaktentreprenörer
7. Småskalig livsmedelsförädling
8. Sjuhäradsmat
9. Ört och kyrddodling
10. Kalkonuppfödning samt förädling
11. Affärsmannaskap för ensamföretagare
12. Småskalig ystning för gårdsmejerister
13. Landsbygdsturism i Norra Bohuslän
14. Kvinnliga företagare i Munkedal och Tanums kommuner
15. Ekomuseum Falbygden – Ätradalen
16. Biodlare i Skaraborg
17. Turismnätverket "Nära dig"
18. Lammproducenter
19. Kaninköttsproducenter
20. Lokala företagareföreningar i Od, Bjärke och Ödenäs
21. Livsmedelsförädling i Dalsland

Projektet har också haft samverkan med andra projekt i området enligt nedan

- 1 Gränshantverk
- 2 Bohuslän erbjuder
- 3 Turist och företagsnätverk i Gustavsfors
- 4 Ö-värdar i Bohuslän's ö värld
- 5 Företagssamma kvinnor i grenseland
- 6 Tivedenturism

Trä som material

Bakgrund: Att höja kompetens hos möbelsnickare och träförädlare.
Vidareutveckla och stärka nätverket samt hitta modeller för en struktur

Aktiviteter: Utbildning med tema, data, design, marknadsföring, kundvård, ytbehandling
Fem företagsträffar
Studieresa till träriket
Framtagande av en PR katalog för nätverket
Antal deltagande företag 25 st

Resultat

15 företagare har hittat affärskontakter med varandra, småsågare och andra råvaruproducenter

Småsågarna i Sjuhärad

Bakgrund: Motivera den bildade föreningen med externa nätverk att utvecklas.
Att initiera föreningen att driva lokal lövvirkes sluss och förmedling.

Aktiviteter:

Fyra stormöten med nätverket ” Trä som material”
Skapa ett aktuell småsågar register (180 företag)

Resultat

10 småsågare har hittat affärskontakter med råvaruproducenter och möbeltillverkare.

Lövträprojekt

Bakgrund: Genom projektet initiera och lägga en bred förankring bland skogsaktörer och uppmärksamma lövvirke som viktig inkomstkälla för lantbrukare och företagare.
Informera och skapa kontaktytor mellan skogsägare – virkesförädlare – virkesanvändare

Aktivitet

Studiebesök på lövsågverk
Seminarie om lövmejeri/lövvirkes sluss
Genomfört marknadsundersökning av lövvirke i Sjuhärad

Resultat

Kontakter med andra lövträprojekt i bl a Sävsjö, Yder och Växjö
Start av en referensgrupp för lövträ i Sjuhärad

Turism i paket

Bakgrund: Utbilda och starta ett nätverk för turistföretagare verksamma på landsbygden

Aktiviteter: Två seminarier
Utbildning 40 timmar för 26 företag

Resultat
Ett nätverk och en ekonomisk förening har bildats

Fler fiske-entreprenörer

Bakgrund: Utveckla fler företag som satsar på fisketurism
Skapa ett nätverk i Sjuhärad samt koppla ihop detta med aktuell satsning i Västra Götalands län.

Aktiviteter
Informationsmöte med 45 företag
Studieresa till Småland
Studieresa till Skottland

Resultat
Ett nätverk har startat
Företag träffas hos varandra, erfarenhetsutbyte

Jaktentreprenörer

Bakgrund: Inspirera, sammanföra och starta ett nätverk för jaktentreprenörer i Sjuhärad.
Skapa en bred förankring mellan företag- markägare-jaktorganisationer- myndigheter-turistnäring i området.

Aktiviter: Uppstart av en referensgrupp
Informationsmöten

Resultat
10 intresserade jaktentreprenörer

Småskalig livsmedelsförädling

Bakgrund: Informera och skapa kontakter med SIK: s konsulter och tjänster.
Främja internationell erfarenhetsutbyte, ge kompetensutveckling och produktutveckling

Aktivitet: Deltagit i transnationellt utbyte med Frankrike (maj 99) genom Adapt projektet
Nätverksträff i Sjuhärad

Resultat

20 livsmedelsföretag har deltagit

Ört och kryddodling

Bakgrund: Att inspirera, utbilda och starta nätverk med ört och kryddodlare i Sjuhärad.
Skapa kontakter mellan odlare i området och föreningar och odlar i andra län och på riksplan.

Aktiviteter:

Informationsmöte med 35 deltagare

3- dagars utbildning med ämnen, örtkännedom, lagar, förädling

Resultat

15 odlare har utbildat sig och bildat nätverk med gemensamma aktiviteter

Affärsutveckling för ensamföretagare

Bakgrund; Att stärka ensamföretagare på området affärsutveckling
Stärka nätverket mellan företag i olika branscher

Aktiviteter: Informationsmöte om "Enen – ett landsbygdsföretags nätverk i Småland"
Uppläggnings av en 5- dagars-utbildning "att göra affärer"

Resultat

9 företag har genomgått utbildning och bildat nätverket "Asken"

Småskalig ystning för gårdsmejerister

Bakgrund: Starta ett kontaktnät mellan gårdsmejerister i södra Sverige. Utbilda i grundläggande ystningsteknik, mjölkens kemi och biologi samt grundläggande produktionshygien. Främja internationell erfarenhet och kompetensutbyte.

Aktiviteter:

Ystningsutbildning steg 1

Bildande av idéel förening

Studieresa till Tarn regionen med ystningsutbildning och erfarenhetsutbyte

Kurs i receptskapande

Ystningsutbildning steg 2

Besök från franska gårdsmejerister med erfarenhetsutbyte

Resultat

Föreningen med 56 medlemmar med lokala gårdsmejerier omfattande hela Sverige

Landsbygdsturism Norra Bohuslän

Bakgrund: Turism i Bohuslän har en lång tradition – då framförallt den kustnära turismen. Bohusläns landsbygd och inland har att erbjuda är dock för många en okänd möjlighet. Genom Hushållningssällskapet i Bohuslän genomfördes under 1997 utbildningar i landsbygdsturism för ett 40-tal företagare från Munkedal, Tanum och Strömstads kommuner.

Syfte: Att stärka och utveckla den samverkan som påbörjats i och med utbildningar samt att skapa ett forum för övergripande frågor av betydelse för entreprenörer inom landsbygdsturism.

Aktiviteter: Informationsmöten

Studieresa för 18 företag

Gemensam marknadsföring

Resultat: Ett nätverk har bildats med ett 25-tal företag runt Kynnefjäll, med gemensam marknadsföring i broschyren Kynnefjäll vildmark i Norra Bohuslän.

Kvinnliga företagare

Bakgrund: Genom projektet Adapt IKON har det skapats möjlighet att i samverkan med kommunerna starta nätverk för kvinnliga företagare.

Syftet: Genom nätverken öka de kvinnliga företagarnas kontaktnät bl a genom olika aktiviteter. De kvinnliga företagen representerar olika branscher och kommer från kommunerna Tanum och Munkedal

Aktivitet: Informations- och nätverksträffar

Resultat: 50 kvinnliga företag har deltagit i nätverksträffarna

Turistnätverk Ekomuseum Falbygden-Ätradalen

Bakgrund: Ekomuseum Falbygden – Ätradalen är samlingsnamnet för ett stort antal besöksmål mellan Falköping och Ulricehamn. Ekomuseet vill ge besökarna så fullständig bild som möjligt av en landsbygd där jordbruk varit den dominerande verksamheten under 6000 år.

Syftet: Adapt-IKON projektet har haft till syfte att stärka och utveckla ett redan befintligt nätverk samt finna former för framtida samverkan.

Aktiviteter: Utbildningsdagar 3 st med följande innehåll

- Turism i regionen
- Marknadsföring och exempel från Höglandet
- Att utveckla säljbara paket

Studieresa har gjorts till inre av Bohuslän med besök på Blågröna vägen och Sörbygden. Nätverksträffar har genomförts

Resultat: Ett förstärkt nätverk har skett, vissa besöksmål har börjat utveckla paket för försäljning, utredning om framtida samverkan pågår.

Biodlings nätverk i Skaraborg

Bakgrund: I Skaraborg finns många små biodlingsföretag. En biodlare med ambitioner att driva sin biodling som företag kan ibland vara ganska ensam i sitt område. Under hösten 1997 startade en utbildning med temat "Våga växa", som sedan under våren 1998 utvecklades till ett nätverk.

Syfte: Att förstärka och stödja de biodlingsföretag som vill växa och utvecklas.

Aktiviteter: Informationsmöten, skriftlig information till samtliga biodlare i Skaraborg
Utbildningsdagar 3 st med följande teman

- Bisjukdomar
- Marknadsföring
- Samverkan och Kooperation

En studieresa anordnades hösten 1999 till Skåne och Danmark.

Resultat

Ett nätverk med ca 30 aktiva biodlare har bildats de har nätverksträffar, studieresor och utbildningar.

En ekonomisk förening har bildats med uppgift att äga gemensamma maskiner, utveckla säljbara produkter, samt ge medlemmarna kompetensutveckling.

Turistnätverket "Nära dig"

Bakgrund: I området Alingsås, Vårgårda, Herrljunga har olika turistföretag verkat under kortare eller längre tid. I samband med Tånga Marknad 1997 och 1998 marknadsfördes några av företagen tillsammans. Tanken var att få besökarna att stanna i området i samband med marknaden.

Syfte: Att utveckla turism och besöksnäringen i området.

Aktiviteter: Utbildning i turism 15 företag och 5 turistchefer

Studenter från Högskolan för design och konsthantverk arbetar med utformning av broschyr och namnförslag.

Framtagande av broschyr och hemsida (www.naradig.com)

Nätverksträffar

Resultat: 29 landsbygdsföretag och tre turistbyråer ingår i gemensam broschyr
Nätverk bildat

Lammproducenter

Bakgrund: Dålig lönsamhet för lammproducenter samt dålig service från slakterierna

Syfte: Att skapa förutsättningar för bättre lönsamhet i produktionen genom samverkan

Aktiviteter: Stormöte med 40-tal fårägare från Norra Älvsborgs Fåravelsförening
Arbetsgrupp utses som anrodade stormöte med kommunrepresentanter, butiksansvariga, Slakterier

Resultat: Beslutat att sälja lamm direkt till butik
Gemensam kampanj för närproducerat lammkött
Samordning av produktion, slakt, skinn och ullförädling, transporter m m

Kaninköttsproducenter

Bakgrund: Föreläsning i en kurs i kaninkötts och pälsproduktion hölls i mars 1998

Syfte: Stimulera nischproduktion.

Aktiviteter: Kurs i kaninkötts och pälsproduktion
Utställning
Seminarium med landslagskock under Landutställningen i Herrljunga 2000

Resultat
Ett nätverk har bildats

Nätverk inom livsmedelsförädling i Dalsland

Bakgrund: Det finns ett 30-tal livsmedelsförädlare i Dalsland. Under hösten 1999 gjordes en behovsinventering.

Syfte: Att utveckla närproducerade livsmedel samt skapa samverkan mellan småföretag i Dalsland. Att knyta till turist och besöksnäringens företag

Aktivitet: Studieresa till Halland för att ta del av liknande nätverk
Inventering av behov
Nätverksträff

Resultat: Nätverk under bildande

Gränshantverk

Bakgrund: Projektet vänder sig till professionella hantverksföretag i gränslandet Östfold(Norge) och Norra Bohuslän/Dalsland. Projektet leds av två personer en svensk och en norsk. Vissa aktiviteter har genomförts i samverkan, andra har drivits separat.

Syfte: Att stärka hantverksföretagens möjligheter till ekonomisk livskraftiga företag.

Aktiviteter: Utbildningar med bl a företagsekonomi, utveckling av nätverket, gemensam markandsföringsstrategi.

Resultat: Gemensam logotype och gemensamt namn
Markandsföring på mässor i Sverige, Norge, Frankrike
Egen butik som drivs av Gränshantverk ekonomisk förening

Bohuslän erbjuder

Bakgrund: Projektet vänder sig till små livsmedelsförädlare på landsbygden i Norra Bohuslän

Syfte: Öka samverkan mellan företag och bygga ett starkt regionalt varumärke för att marknadsföra regionens produkter.

Aktiviteter: Rådgivning för att bygga nätverk
Företag har deltagit i transnationellt möte inom Adapt projektet

Resultat: Ett nätverk är under uppbyggnad

Nätverk mellan turist och andra företag i Gustavsfors, Dalsland

Bakgrund: Projektet vänder sig till enskilda personer, myndigheter, organisationer och företag som är intresserade av samverkansföretagande.

Syfte: Detta projekt ingår i ett större inomregionalt projekt med uppgift att skapa utveckling för det lokala näringslivet med särskild inriktning på turism

Aktiviteter: Nätverksträff för kvinnliga företagare
Studiebesök vid byakontoret i Gustavsfors, transnationell möte inom Adapt hösten 1999

Resultat: Bildande av en ekonomisk förening.
Föreningen arbetar med att etablera ett centrum för bygden

Ö-värdar i Bohusläns ö värld

Bakgrund: Ö-värdar i Bohusläns ö värld är ett kulturturistiskt projekt

Syfte: Utbilda guider som kan komplettera utbudet på öarna. Att utveckla kulturturism och marknadsföra produkter.

Aktiviteter: Nätverksträffar på 22 öar

30 ö-värdar har genomgått utbildning i guidning, lokal historia, geografi, befolkning etc

Resultat: Ett nätverk mellan öarna har byggts upp

Varje ö har fått en presentation av intressanta besöksmål i en gemensam broschyr.

Företagsamma kvinnor i grenseland

Bakgrund: Projektet vänder sig till kvinnliga företagare och blivande företagare

Syfte: Att öka samverkan mellan de kvinnliga företagen i regionen och att synliggöra det kvinnliga företagandet.

Aktiviteter: Utbildningar, seminarier nätverksträffar

Mässa oktober 1999 Dalslands center i Häverud

Resultat: Nätverk har byggts mellan kvinnliga företagare i regionen (Dalsland)

Oktobermässan har etablerats i Häverud som en årligen återkommande aktivitet

Tivedentursim

Bakgrund: Området har sedan gammalt en historisk tradition av vildmark, fiske och jakt
Satsningar på turism och friluftsliv är naturlig, kommunerna i området har intresse att stödja utvecklingen av turism.

Syfte: Att stödja utvecklingen av befintliga turistföretag samt stimulera till nya, samt att utveckla en samverkan och gemensam marknadsföring av området.

Aktiviteter: Informationsträffar till turistföretag, kommuner, arbetslösa

Utbildningar om Kooperation

2 studieresor

Resultat: En ekonomisk förening har bildats

En gemensam broschyr och hemsida har tagits fram samt marknadsföring vid TUR mässan 2000.